

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 191/18
V Luxemburgu 10. decembra 2018

Rozsudok vo veci C-621/18
Wightman a i./Secretary of State for Exiting the European Union

Spojené kráľovstvo môže jednostranne vziať späť oznámenie svojho úmyslu vystúpiť z Európskej únie

Účinkom takého späťvzatia, o ktorom by Spojené kráľovstvo rozhodlo pri dodržaní vlastných ústavných pravidiel, by bolo, že tento členský štát zotrvá v Únii za nezmenených podmienok, pokiaľ ide o jeho štatút členského štátu

Po referende, ktoré sa uskutočnilo 23. júna 2016 v Spojenom kráľovstve, sa väčšina vyslovila v prospech vystúpenia tohto členského štátu z Európskej únie. Dňa 29. marca 2017 oznámila britská predsedníčka vlády Európskej rade úmysel Spojeného kráľovstva vystúpiť z Únie na základe článku 50 ZEÚ. Tento článok stanovuje, že v nadväznosti na takéto oznámenie dotknutý členský štát s Úniou dojedná a uzavrie dohodu o vystúpení. Zmluvy sa tak na dotknutý členský štát prestanú vzťahovať odo dňa nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo v prípade, ak sa tak nestane, dva roky po oznámení úmyslu vystúpiť, pričom táto lehota môže byť prípadne predĺžená.

Dňa 19. decembra 2017 podali členovia parlamentu Spojeného kráľovstva, škótskeho parlamentu a Európskeho parlamentu na Court of Session (Najvyšší súd, Škótsko, Spojené kráľovstvo) návrh na súdne preskúmanie s cieľom získať odpoveď na otázku, či oznámenie podľa článku 50 ZEÚ možno jednostranne vziať späť pred uplynutím lehoty dvoch rokov s tým účinkom, že v prípade späťvzatia by Spojené kráľovstvo zotrvalo v Únii. Dňa 3. októbra 2018 sa Court of Session obrátil v tomto zmysle na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou, pričom spresnil, že na základe takejto odpovede sa členom Dolnej snemovne v prípade, že sa budú musieť vysloviť k dohode o vystúpení, poskytne odpoveď na to, či existujú nie dve, ale tri možnosti, a to vystúpenie z Únie bez dohody, vystúpenie z Únie s dohodou alebo späťvzatie oznámenia o úmysle Spojeného kráľovstva vystúpiť z Únie a jeho zotrvanie v nej.

Z dôvodu naliehavej povahy návrhu najmä vzhľadom na skutočnosť, že dohoda o vystúpení môže byť ratifikovaná len vtedy, ak parlament Spojeného kráľovstva schváli dohodu o vystúpení a rámec budúcich vzťahov Spojeného kráľovstva s Úniou, podal Court of Session návrh na uplatnenie skráteného konania, ktorému predseda Súdneho dvora vyhovel.¹ Skrátené konanie umožňuje, aby sa čo najrýchlejšie rozhodlo o veciach, ktoré sú mimoriadne naliehavé, tým, že sa procesné lehoty skráti a týmto veciam sa prizná absolútna priorita.

Svojím rozsudkom z dnešného dňa Súdny dvor zasadajúci v pléne rozhodol, že ak členský štát oznámi Európskej rade svoj úmysel vystúpiť z Európskej únie, ako to urobilo Spojené kráľovstvo, môže tento členský štát jednostranne vziať toto oznámenie späť.

Táto možnosť existuje dovtedy, kým dohoda o vystúpení uzavretá medzi Úniou a dotknutým členským štátom nenadobudne platnosť, alebo, ak takáto dohoda nebola uzavretá, dovtedy, kým od oznámenia úmyslu vystúpiť z Európskej únie neuplynie lehota dvoch rokov, ktorá môže byť prípadne predĺžená.

O späťvzatí sa musí rozhodnúť na základe demokratického procesu pri dodržaní vnútroštátnych ústavných pravidiel. Toto jednoznačné a bezpodmienečné rozhodnutie treba písomne oznámiť Európskej rade.

¹ Uznesenie predsedu Súdneho dvora z 19. októbra 2018, Wightman a i. (C-621/18).

Takéto späťvzatie má za následok jednak potvrdenie členstva dotknutého členského štátu v Európskej únii za neznemených podmienok, pokiaľ ide o jeho štatút členského štátu, a jednak skončenie procesu vystúpenia.

Súdny dvor v odôvodnení svojho rozsudku najskôr konštatuje, že podľa Court of Session z návrhu, o ktorý ide vo veci samej, vyplýva sporná otázka, ktorú musí tento vnútroštátny súd vyriešiť, a že rozhodnutie Court of Session umožní objasniť možnosti, ktoré majú poslanci parlamentu Spojeného kráľovstva, ktorí sa budú musieť vysloviť k ratifikácii dohody dojednanej medzi Spojeným kráľovstvom a Európskou úniou. V odpovedi na tvrdenia vlády Spojeného kráľovstva a Komisie o neprípustnosti Súdny dvor uvádza, že otázka výkladu článku 50 ZEÚ, ktorú mu predložil Court of Session, je relevantná a nie hypotetická, pretože práve táto otázka je predmetom sporu, ktorý prejednáva Court of Session.

Pokiaľ ide o meritum veci, Súdny dvor konštatuje, že článok 50 ZEÚ sa výslovne nezaobera otázkou späťvzatia úmyslu vystúpiť z Únie. Ani ho nezakazuje, ani výslovne nedovoľuje.

Súdny dvor preto uvádza, že článok 50 ZEÚ má dvojaký cieľ, a to jednak zakotviť zvrchované právo členského štátu vystúpiť z Únie a jednak stanoviť postup, ktorého účelom je umožniť, aby sa takéto vystúpenie uskutočnilo náležitým spôsobom. Podľa Súdneho dvora zvrchovaná povaha práva na vystúpenie svedčí v prospech existencie práva dotknutého členského štátu vziať oznámenie svojho úmyslu vystúpiť z Únie späť dovtedy, kým dohoda o vystúpení nenadobudne platnosť, alebo ak táto dohoda nebola uzavretá, kým neuplynie lehota dvoch rokov, ktorá môže byť prípadne predĺžená.

Vzhľadom na neexistenciu výslovného ustanovenia upravujúceho späťvzatie oznámenia úmyslu vystúpiť z Únie podlieha toto späťvzatie pravidlám stanoveným v článku 50 ods. 1 ZEÚ, takže možno o ňom rozhodnúť jednostranne v súlade ústavnými pravidlami dotknutého členského štátu.

Späťvzatie oznámenia úmyslu vystúpiť z Únie zo strany členského štátu je odrazom jeho zvrchovaného rozhodnutia zachovať si štatút členského štátu Európskej únie, t. j. štatút, ktorý sa v dôsledku uvedeného oznámenia nepozastavil ani nezmenil.

Podľa Súdneho dvora by bolo v rozpore s cieľom Zmlúv, ktorý spočíva vo vytváraní čoraz užšieho spojenectva medzi národmi Európy, ak by bol členský štát, ktorý sa po tom, čo oznámil svoj úmysel vystúpiť z Únie v súlade so svojimi ústavnými pravidlami a na základe demokratického procesu, rozhodne v rámci takéhoto procesu vziať oznámenie tohto úmyslu späť, nútený z Únie vystúpiť.

V prípade, že by právo na späťvzatie podliehalo jednomyseľnému schváleniu zo strany Európskej rady, ako to navrhujú Rada a Komisia, viedlo by to k premene jednostranného zvrchovaného práva na podmienené právo a bolo by to v rozpore so zásadou, podľa ktorej nemôže byť členský štát proti svojej vôli nútený vystúpiť z Únie.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106